

Informácia pre médiá

Európsky týždeň boja proti drogám (tretí novembrový týždeň)

Európsky týždeň boja proti drogám, vyhlásený Európskou komisiou, pripadá tohto roku na 16. 11. – 20. 11. 2015, t. j. 47. kalendárny týždeň. Uvedený významný termín, pôvodne pod názvom Týždeň prevencie voči drogám a drogovým závislostiam, si pripomínáme od roku 1998. Pri tej príležitosti sa traduje organizovať rôzne aktivity pre verejnosť, so zámerom upriamiť pozornosť najmä na tie, ktoré napomáhajú znižovaniu dopytu po drogách.

Tabakizmus, alkoholizmus a iné látkové závislosti predstavujú vážny celospoločenský problém. Zdravotno-medicínske dôsledky užívania návykových látok nadobúdajú na závažnosti najmä u populácie detí a mládeže. Ich mladý organizmus je ohrozený aj menšou dávkou návykovej látky a riziko vzniku závislosti je u nich vyššie. Preto i tu platí, že primárna prevencia má mať prednosť pred terapiou.

Na celospoločenskej úrovni zahŕňa riešenie problematiky drogových závislostí hlavne legislatívu, cenové opatrenia, marketingovo-osvetové a poradensko-liečebné prístupy. Oblasť ako verejné zdravotníctvo a školstvo akcentujú podporu zdravia a výchovu k zdravému spôsobu života. V pôsobení na mladých ľudí k tomu využívajú interaktívne metódy edukácie, informačno-propagačné aktivity, produktívne formy trávenia voľného času a v neposlednom rade podporu pozitívneho modelu správania, akým je abstinencia.

V súvislosti s Európskym týždňom boja proti drogám, sieť regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike nevynímajúc RÚVZ so sídlom v Košiciach sústreďujú svoje preventívno-edukačné aktivity na školskú populáciu. Zámerom je podporiť objektívne informovanie mladých ľudí o drogách, upozorniť na prevažujúce nežiaduce následky ich užívania (zdravotné, sociálne, ekonomické, trestnoprávne) a faktory, ktoré takýto druh rizikového správania podporujú. Dominovať budú výchovno-vzdelávacie podujatia na vybraných školách vrátane poradenstva na prevenciu tabakizmu a odvykanie od fajčenia, spojeného s meraním úrovne oxidu uhoľnatého (ďalej len CO) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer. Hodnota CO pomáha odhaliť, nakoľko je organizmus ochudobnený o kyslík vplyvom fajčenia. Pre úplnosť treba dodať, že daná hodnota môže byť zvýšená aj u ľudí, ktorí žijú v znečistenom ovzduší či v rušných mestách.

Podľa aktuálnych zistení (napr. TAD 2014) sa vek prvých experimentov s alkoholom a cigaretami znižuje. Ďalej, skúsenosť s užívaním alkoholických nápojov (piva, vína, destilátov) má viac ako 50 % 11 až 14-ročných žiakov základných škôl a so stavom opitosti 10 % žiakov. Čím je mládež staršia, tým jej skúsenosti s pocitom opitosti pribúdajú. Pokiaľ ide o výskyt užívania tabakových výrobkov medzi mládežou vo veku 13 – 15 rokov (GYTS, Report, 2011), cca 60 % z nich už niekedy fajčilo, 30 % v súčasnosti užíva tabakové výrobky a 20 % mladých (súasných fajčiarov) myslí po prebudení na cigarete. Alarmujúci je zvyšujúci sa podiel dievčat, ktoré fajčia. Uvedené trendy sú výsledkom kombinácie osobitostí dospievania a rôznych sociálnych vplyvov. Patrí k nim prirodzená zvedavosť mladých ľudí, zvýšená potreba silnejších emocionálnych zážitkov, napodobňovanie rovesníkov, ľahšie podľahnutie pôsobeniu médií, reklamy, módnym trendom, oslabovanie sily sociálnych noriem a kríza autorít v súčasnosti.

Časť mládeže, ktorá už má skúsenosť s legálnymi návykovými látkami, po čase, a často zo zvedavosti, nudy prejde aj k nelegálnym látkam. Z týchto drog k sledovaným u nás a v európskej populácii patria najmä marihuana, tzv. diskotékové drogy, resp. metamfetamín, pervitín, trankvilizéry, anabolické steroidy. Závažným rizikom je kombinované užívanie legálnych aj nelegálnych návykových látok.

Systém preventívnej činnosti u mladých si žiada poznať epidemiologickú situáciu v užívaní drog, protektívne a rizikové činitele drogovej závislosti a reflektovať ich v intervenčných zásahoch. Tendenciou nielen pre budúcnosť sa ukazuje význam programov rozvíjajúcich sebariadenie, sebakontrolu, kritické myslenie a asertívne správanie.